

переоцінки ознаки образу внутрішньої форми. Розуміння цілісного ФЗ можливе у ході ономасіологічного аналізу, який проводиться із урахуванням фонових знань.

Перспективами подальших досліджень вбачаємо аналіз номінації стереотипів засобами ФО, що утворилися на основі пресупозицій.

Література:

1. Вилинбахова Е. Л. Модели репрезентации стереотипов в русском языке: автореф. дис. ... канд. філол. наук. С.-Петербург: 10.02.19. 2011. 22 с.

2. Система імен в Стародавньому Римі. URL: <http://jak.koshachek.com/articles/sistema-imen-v-starodavnomu-rimi.html> (дата звернення: 01.07.2021)

3. Ярцева В. Н. Лингвистический энциклопедический словарь. Москва: «Советская энциклопедия». 1990. URL: <http://tapemark.narod.ru/les/index.html#14> (дата звернення: 02.07.2021)

4. Woher kommt der Name «falscher Hase». Pagewitz. 29.08.2014. URL: <https://pagewizz.com/woher-kommt-der-name-falscher-hase-31530/> (дата звернення: 23.04.2021)

5. Wörterbuch für Redensarten, Redewendungen, idiomatische Ausdrücke, Sprichwörter, Umgangssprache. URL: <https://www.redensarten-index.de/> (дата звернення: 27.05.2021)

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-110-7-38>

НОВОЗЕЛАНДСЬКА ПОЕЗІЯ У СУЧАСНИХ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Погорлецька Н. В.

*аспірантка кафедри англійської мови та методики її викладання
Херсонський державний університет
м. Херсон, Україна*

Століттями питання взаємозв'язку мови та культури не дає спокою мислителям, філософам та науковцям. Прагло вбираючи звичаї, вірування, міфи, перекази, мова назавжди закарбовує у своїй пам'яті культурну спадщину народу. Сьогодні серед германістів глибоку зацікавленість викликає колоритна англомова література, як-от: африкансько-американська (Воробей Н.В., Фролова Н.С.), амеріндіанська (Волкова

С.В.) чи австралійська (Макарова О.О., Маляренко І.О., Свірідова Ю.О., Цапів А.О.). Новозеландська поезія є не просто колоритною, вона – екзотично-цікава, маловідома та маловивчена, тому з легкістю може заповнити нішу нових наукових розвідок у царині філології.

Історичні події, економічна ситуація та зміна культурних епох нещадно залишають слід у творчому житті країни чи регіону. Нова Зеландія не стала винятком. З огляду на історико-культурне підґрунтя, особливості колонізації Великою Британією, становлення та формування англомовної новозеландської поезії почалося лише у середині ХІХ століття.

Багато років поспіль погребальні плачі, любовні вірші, військові пісні та молитви маорі складали, запам'ятовували та переспівували так само, як інші полінезійські народи [11]. Культурний код їхньої нації передався з покоління до покоління виключно у формах усної народної творчості, татуюваннях на тілі чи різьблених візерунках на дерев'яній поверхні. Сьогодні ж новозеландська поезія – явище специфічне, проєкція двокультурної національної свідомості: маорі (автохтонного населення Нової Зеландії) та пакеха (європейських переселенців).

Дроздовський Д. підкреслює, що «саме аналіз новозеландської літератури дасть можливість зрозуміти, як мислить себе людина в культурно-історичній та релігійно-філософській традиції, віддаленій від Європи й Америки» [1, с. 174]. У передмові до перекладів новозеландської поезії Яновська Г. зазначає, що «у двадцятому столітті, особливо в його другій половині, новозеландські митці, як, скажімо, свого часу американські, переросли гордість колонізаторів і прислухалися до голосу землі – ніби й своєї, та водночас незасвоєної. І цей гіпнотичний голос рвав греблі та породжував різкі, яскраві й неповторні явища, – очевидно, неунікненні на справжньому стику двох культур. Проте ні в США, ні в Австралії спосіб життя й мислення колишніх колонізаторів не піддався аборигенним чарам настільки сильно. Тож енергетичний вплив культури маорі на сучасну «білу» новозеландську культуру важко не помітити» [7].

Аналітичний огляд наукового доробку з проблеми вивчення новозеландської поезії уможливив визначити, що більшість наукових розвідок здійснено у літературознавчому вимірі (Edmond M., Harris N.M., Leggott M., Newton J., Stead C.S., Павлов Є., Уільямс М. та ін.). Наприклад, у праці «*MAKING IT NEW: «modernism» in B.E. Baughan's New Zealand poetry*» Харріс Н. висвітлила спробу революції Бланш Едіт Боган у новозеландській поезії, поетичні тексти якої вирізнялись містицизмом і свободою [9], а Ньютон Дж. зробив системний та структурований

огляд новозеландської поезії з огляду на історико-культурні процеси в країні [10].

У контексті структурно-семіотичного аналізу новозеландських поетичних текстів Дроздовський Д. підкреслив вплив географічного простору на конструювання тексту або географії через літературу як гносеологічну систему погляду людини на світ [1, с. 173].

Із соціокультурного боку у праці «*Poetic (Re) Negotiation of Home in New Zealand Women's Poetry of the 20th century*» Дюппе К. розглянула поняття дому у жіночій поезії ХХ ст., відобразивши дім як індикатор новозеландської культурної ідентичності. У той же час цілю її дослідження стало розкриття значущості жіночої поезії у доповненні картини новозеландської літературної історії [8, с. 4–5].

Когнітивно-дискурсивний напрямок також представлений у філологічних студіях – працях, які присвячені розкриттю специфіки англомовної літератури Нової Зеландії (Кравінська Ю.Ю.) та новозеландського варіанту англійської мови (Ніколаєва О.В., Женеvська Є.В.).

Кравінська Ю.Ю. розглядає еволюцію образу маорі в літературі ової Зеландії, концепт ІНШИЙ та маорійський ренесанс як період національного відродження [3], [4]. Низка наукових розвідок Ніколаєвої О.В. на матеріалі новозеландського варіанта англійської мови розкриває взаємодію концептуальних картин світу автохтонного населення Нової Зеландії (маорі) та європейських переселенців (пакеха), мовній актуалізації процесів і результатів когнітивних контактів [5]. Дослідження Женеvської Є.В. присвячені проблемі побудови та співставлення лінгвокультурних моделей символотворення в австралійській та новозеландській картинах світу на основі мовної об'єктивації національних символів [2].

Отже, культура маорі є невід'ємним компонентом сучасного соціокультурного простору Нової Зеландії. Сьогодні «білий новозеландець називає себе так, як його назвали тубільці, – *пакеха*. Регбісти перед матчем вдягають на стегна пов'язки й танцюють *хака* – ритуальний танок воїнів маорі. Говірка *ківі*, зрозуміла новозеландцям різного походження, становить такий собі германо-полінезійський суржик [7]. Проте існує ще один нюанс у вивченні новозеландської літератури: для цього літературного континенту характерне роздвоєння літератури на ту, що коріниться в англійській традиції, й ту, що генетично споріднюється з культурою маорі [1, с. 174]. Тому виникає потреба у більш детальному вивченні новозеландської поезії. Відтак подальші наукові розвідки фокусуватимемо на лінгвокогнітивному та

лінгвокультурологічному погляді щодо специфіки етнокультурних словесних образів у поезії Нової Зеландії, яка досі не розглядалася у такому ракурсі.

Література:

1. Дроздовський Д. Народження тексту з духу землі (про специфіку сучасної новозеландської поезії). *Всесвіт*. 2009. № 3–4. С. 172–181. URL: <http://www.vsesvit-journal.com/old/content/view/560/41/> (дата звернення: 16.06.2021).
2. Женеvская Е.В. Лингвокультурные модели симвообразования в австралийской и новозеландской картинах мира: дис. ...канд. филол. наук: 10.02.20 / Федеральное государственное автономное образовательное учреждение высшего профессионального образования «Дальневосточный федеральный университет». Владивосток, 2016. 195 с.
3. Кравинская Ю.Ю. Маорийский ренессанс 1950–2000: репрезентация национального возрождения в литературе. Филологические науки. Вопросы теории и практики. № 9 (51). 2015. С. 110-114. URL: http://scjournal.ru/articles/issn_1997-2911_2015_9-2_31.pdf (дата обращения: 27.02.2020).
4. Кравинская Ю.Ю. Эволюция образа маори в литературе Новой Зеландии XX века. *PHILOLOGY International scientific journal*. № 3 (3). 2016. С. 52. URL: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=1575092> (дата обращения: 18.08.2019)
5. Николаева О.В. Теория взаимодействия концептуальных картин мира: языковая актуализация (на материале новозеландского варианта английского языка и языка маори): автореф. дис. ...д-ра филол. наук: 10.02.20 / Дальневосточный федеральный университет. Москва, 2011. URL: <http://www.dissers.ru/avtoreferati-dissertatsii-filologiya/a79.php> (дата обращения: 22.06.2021).
6. Павлов Е., Уильямс М. Вновь приводя в замешательство: малые литературы Аотеароа / Новой Зеландии. Журнальный зал: Опубликовано в журнале: НЛО. 2007. 85. URL: <http://magazines.russ.ru/nlo/2007/85/pa23.html> (дата обращения: 15.07.2019).
7. Яновська Г. Поезія Нової Зеландії. *Всесвіт*. 2006. № 5–6. URL: <http://www.vsesvit-journal.com/old/content/view/160/41/> (дата звернення: 16.06.2021).
8. Duppe C. R. Poetic (Re) Negotiation of Home in New Zealand Women's Poetry of the 20th century: PhD thesis. Freiburg, 2004. 228 p.

9. Harris N.M. MAKING IT NEW: "modernism" in B.E. Baughan's New Zealand poetry: a thesis presented in fulfilment of the requirements for the Degree of Doctor of Philosophy. University of Canterbury, 1992. 263 p.

10. Newton J. Poetry (Story by John Newton, published 22 Oct 2014) / Te Ara – the Encyclopedia of New Zealand. URL: <http://www.TeAra.govt.nz/en/poetry> (accessed 14 July 2019).

11. Stead C.K. New Zealand literature. *Encyclopedia Britannica*. 2020. URL: <https://www.britannica.com/art/New-Zealand-literature>. (Last accessed: 05.02.2020).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-110-7-39>

IDENTIFICATION OF THE BASIC CONCEPTS (CASE OF THE ANGLO-IRISH WORLDVIEW OF IRELAND)

Polhorodnyk D. V.

PhD in Linguistics,

*Associate Professor at the Department
of Foreign Languages for Specific Purposes*

Zaporizhzhya National University

Zaporizhzhya, Ukraine

Linguoconceptology is one of the important branches of linguistics due to its aim at the study of the national-cultural part of the units of the mental lexicon – concepts, which are the basic elements of the conceptsphere of the ethnos, the ethnic worldview. While cultural concepts represent the uniqueness of a particular culture and the worldview of its bearers [5, p. 29], each language possesses a set of semantically loaded words that denote components of the worldview, important for a particular culture. It is important to note that every culture contains universal and ethnically determined elements that are actualized in traditions, habits, speech etiquette and are accumulated in the minds of cultural bearers. Thus, the conceptsphere is formed by conceptual universals and unique features, and two categories of concepts are significant and historically constant – key and basic concepts.

Key concepts (key words), according to A. Wierzbicka [4, p. 2], are containers of culture and reflect culture-specific meanings of a situation or object. Basic concepts are not culturally unique. These are universal concepts that integrate stereotyped ideas about time, space, nature, human beings, human's place in the universe, and relationships between humans. Pime-